

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého, soudkyně Jiřiny Chmelové a soudce Davida Hipšra v právní věci žalobce: **E. B.**, zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 5. 2025, č. j. 13 A 44/2024-46,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci **se v r a c í** přeplatek na soudním poplatku za kasační stížnost ve výši **8000 Kč**, který mu bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto usnesení, a to k rukám jeho zástupce Mgr. Petra Václavka, advokáta se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před městským soudem

[1] Policie České republiky, Krajské ředitelství Středočeského kraje, odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále „správní orgán prvního stupně“) zahájila dne 6. 4. 2024 s žalobcem správní řízení ve věci správního vyhoštění, jelikož žalobce pobýval na území České republiky bez platného víza či povolení k pobytu. Správní orgán prvního stupně poté změnil právní kvalifikaci z řízení o správním vyhoštění na řízení o povinnosti opustit území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace podle § 50a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále též „zákon o pobytu cizinců“). Následně podle § 50a odst. 2 písm. b) tohoto zákona rozhodnutím ze dne 25. 6. 2024, č. j. KRPS-64139-39/ČJ-2024-010022, uložil žalobci povinnosti opustit území a podle § 50a odst. 3 tohoto zákona zároveň stanovil dobu k vycestování na 30 dnů. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaná

rozhodnutím ze dne 10. 9. 2024, č. j. CPR-42221-2/ČJ-2024-930310V241 zamítla a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdila.

[2] Žalobce proti tomuto rozhodnutí žalované podal žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl.

[3] Městský soud neshledal důvodnou námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Zdůraznil, že ačkoliv je toto řízení ovládáno vyšetřovací zásadou, je primárně na cizinci, aby tvrdil konkrétní skutečnosti týkající se jeho soukromého a rodinného života a navrhoval k nim důkazy. Podle městského soudu správní orgány zjistily skutkový stav dostatečně, když provedly se žalobcem pohovor, vyslechly jeho manželku, vykonaly pobytovou kontrolu a provedly lustrace v dostupných informačních systémech.

[4] Dále se městský soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti a vnitřní rozpornosti, kterou žalobce spatřoval v tom, že jej správní orgán označil za „mladého dospělého muže“. Soud připustil, že toto označení může být částečně zavádějící, avšak z kontextu celého rozhodnutí je zřejmé, že správní orgány si byly věku žalobce vědomy. K námitce, že obsah spisu neodpovídá závěru o neexistenci překážek vycestování, městský soud uvedl, že žalovaná si byla vědoma, že vycestování bude pro rodinu do jisté míry problematické. Přesto dospěla k závěru, že vycestování je v daném případě možné, což ve svém rozhodnutí řádně odůvodnila. Městský soud se dále vypořádal s námitkou, že v řízení nebylo opatřeno stanovisko OSPOD. Uvedl, že v době rozhodování bylo synovi žalobce přibližně 7 let. Jelikož správní orgány vyslechly oba rodiče a z jejich výpovědí nevyplýnuly žádné rozpory ohledně zájmů dítěte, bylo by dle soudu nadbytečné vyslechnout i syna samotného. Soud konstatoval, že nebylo pochyb o tom, že v nejlepším zájmu dítěte je žít v úplné rodině. Případné stanovisko OSPOD by proto nepřineslo žádné nové skutečnosti pro zjištění skutkového stavu. Pokud chtěl žalobce zdůraznit specifické dopady na svého syna, měl tak učinit sám v průběhu správního řízení.

[5] Městský soud neshledal důvodnou ani námitku, že správní orgány nedostatečně posoudily přiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života žalobce. Konstatoval, že správní orgány zhodnotily všechna relevantní kritéria dle § 174a zákona o pobytu cizinců, jako je délka a povaha neoprávněného pobytu, věk a rodinné vazby žalobce. Dospěly přitom k závěru, že dopad do rodinného života bude pouze dočasný a jeho míra bude záviset na aktivitě samotného žalobce při získání pobytového oprávnění. Konkrétně k faktickým důsledkům městský soud uvedl, že správní orgány předpokládaly, že péči o nezletilého dočasně zajistí matka, tak jako v minulosti, případně placená chůva. Podle městského soudu je také možné, aby žalobce vycestoval společně se synem, jelikož je nezletilý v předškolním věku a jeho krátkodobé vycestování by tak nenarušilo jeho budoucí vývoj. Žalobce podle městského soudu neprokázal, že by jeho vycestování bylo nemožné, ani že by s ním spojené finanční náklady byly natolik zatěžující, aby zakládaly naprostou nezbytnost jeho přítomnosti na území.

[6] Městský soud uzavřel, že rozhodnutí správních orgánů netrpěla vadou nepřezkoumatelnosti, neboť jejich úvahy byly logické a měly oporu ve spise. Zároveň se ztotožnil i s věcným posouzením. Shledal, že ačkoliv k určitému zásahu do soukromého

pokračování

a rodinného života žalobce dojde, nelze tento zásah považovat za nepřiměřený, a proto byly podmínky pro uložení povinnosti opustit území splněny.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[7] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. Její přijatelnost odvozuje v první řadě z toho, že nezákonnost napadeného rozsudku má zásadní dopad do jeho hmotněprávního postavení i do postavení osob jemu blízkých. Rozhodnutí jej nutí opustit území České republiky, kde jeho nezletilý syn plní povinnou školní docházku a kde má s manželkou vybudované rodinné a sociální zázemí. Dále stěžovatel tvrdí, že kasační stížnost předkládá právní otázky, které dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu komplexně řešeny. Konkrétně se jedná o otázku, jak při posuzování přiměřenosti hodnotit reálnou délku následného pobytového řízení, vliv dočasných překážek (jako nízký věk dítěte) a negativní ekonomické dopady spojené s vycestováním.

[8] Podle stěžovatele se městský soud nedostatečně vypořádal s jeho námitkou, že závěry správních orgánů nemají oporu ve spise. Další pochybení spatřuje v tom, že správní orgány i městský soud odmítly jako nadbytečný jeho návrh na opatření stanoviska OSPOD. Uvádí, že cílem tohoto důkazu nebylo prokázat zjevnou skutečnost, že je v zájmu dítěte žít v úplné rodině, nýbrž odborně posoudit konkrétní dopady vycestování na psychiku a vývoj dítěte, k čemuž správní orgány nejsou kompetentní. Jelikož správní orgány nevěnovaly nejlepšímu zájmu dítěte dostatečnou pozornost, nemohly dle stěžovatele náležitě posoudit ani proporcionalitu zásahu do soukromého a rodinného života.

[9] Stěžovatel rovněž poukazuje na vnitřní rozpornost napadeného rozsudku a rozhodnutí správních orgánů. Tu spatřuje nejen v nesprávném označení své osoby jako „mladého dospělého muže“ ze strany žalované, ale především v tom, že městský soud akceptoval a dále reprodukoval skutkové závěry, které jsou v přímém rozporu s obsahem spisu. Jako příklad uvádí mylná tvrzení, že péči o syna může zajistit pouze matka (ačkoliv o něj pečuje on), či že stěžovatel živí rodinu. Dále namítá, že městský soud v této souvislosti překročil rámec soudního přezkumu, když se sám domýšlel, co myslela žalovaná tím, pokud o stěžovateli hovoří jako o „mladém dospělém muži“, a tímto výkladem nahrazoval správní uvážení. Městský soud rovněž považoval syna stěžovatele za dítě v předškolním věku. Ve skutečnosti však již plní povinnou školní docházku a jeho vytržení z českého prostředí, kde žije od narození, by bylo pro jeho vývoj vysoce rizikové.

[10] Stěžovatel dále namítá nesprávné posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí. Uvádí, že správní orgány i městský soud nereagovaly na jeho konkrétní argumenty a pouze formalisticky zdůrazňovaly obecnou mírnost uloženého opatření a dočasnost jeho vycestování, aniž by zohlednily specifickou situaci jeho rodiny. Ačkoliv povinnost opustit území představuje mírnější opatření než správní vyhoštění, i to může být ve výjimečných případech shledáno nepřiměřeným z hlediska zásahu do práva na rodinný život. K tomu může dojít například tehdy, pokud nastanou okolnosti ospravedlňující naprostou nezbytnost přítomnosti cizince na území ČR, nebo pokud by se jeho návrat do ČR ukázal jako příliš složitý. Stěžovatel je přesvědčen, že jeho případ je právě takovou výjimečnou situací. Obstarává totiž veškerou péči o svého školou povinného syna a jeho nepřítomnost

by donutila manželku ukončit zaměstnání, což by mělo pro rodinu likvidační ekonomické následky. Pokazuje na to, že společný příjem domácnosti je nízký, a proto je zcela vyloučeno, aby mohli financovat jeho pobyt v Mongolsku a zároveň platit v ČR komerční péči o dítě. Jako nepřijatelné odmítá i řešení navržené soudem, aby syn odcestoval s ním. Stěžovatel dále nesouhlasí se závěrem městského soudu, že by svá tvrzení o dopadech do rodinného života dokládal pouze obecně. Naopak je přesvědčen, že předložil řadu konkrétních důkazů prokazujících jeho nenahraditelnou roli v péči o nezletilé dítě. Dále zdůrazňuje, že jelikož šlo o řízení vedené z moci úřední, byla to povinnost správního orgánu, aby zjistil skutkový stav bez důvodných pochybností, a nemohl mu proto klást k tíži údajnou obecnost tvrzení. Správní orgány však takto nepostupovaly a nedostatečně zjistily skutkový stav.

[11] Stěžovatel rovněž nesouhlasí s tvrzením, že délka zásahu do jeho rodinného života závisí na jeho vlastní aktivitě. S odkazem na právní praxi svého zástupce namítá, že takový pohled neodráží realitu, neboť řízení o pobytových oprávněních jsou naopak typická průtahy ze strany Ministerstva vnitra, které trvají měsíce či roky. I pokud by řízení trvalo jen zákonnou lhůtu 270 dnů, považuje stěžovatel i takto dlouhé odloučení ve své konkrétní situaci za nepřiměřené. Zdůrazňuje, že jeho syn je v první třídě a pro svůj zdravý osobnostní rozvoj, zejména jako potomek migrantů, nezbytně potřebuje přítomnost a péči obou rodičů. Tuto péči navíc považuje nejen za své právo, ale i za svou rodičovskou povinnost. Dále dodává, že v případě jeho vycestování by jej rodina kvůli své tíživé finanční situaci nemohla v Mongolsku ani navštěvovat.

[12] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že řízení bylo vedeno v souladu se zákonem a skutková zjištění, z nichž vycházela, mají oporu ve spisovém materiálu. Plně se ztotožnila s napadeným rozsudkem městského soudu a v podrobnostech odkázala na své dřívější vyjádření k žalobě a na obsah správního spisu.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[13] Nejvyšší správní soud se v dané věci nejprve zabýval přípustností jednotlivých kasačních námitek. Kasační stížnost lze totiž podat jen z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. Kasační stížnost podaná z jiných důvodů je nepřípustná. Stejně tak je nepřípustná tehdy, opírá-li se o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Stěžovatel v kasační stížnosti mimo jiné tvrdí, že řešení navržené správními orgány, tedy zajištění komerční péče o dítě, je pro jeho rodinu ekonomicky absolutně nedostupné. Namítá, že s ohledem na nízký příjem a vysoké náklady na bydlení by rodině po úhradě základních životních potřeb nezbyly prostředky na finančně náročnou komerční péči o dítě. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že již žalovaná ve svém rozhodnutí (na str. 9) reagovala na situaci stěžovatele tak, že jako možné řešení navrhla, aby si jeho manželka po dobu nepřítomnosti stěžovatele zajistila ranní směny, případně komerční služby chůvy. Pokud stěžovatel s tímto závěrem nesouhlasil, bylo na něm, aby jej konkrétně rozporoval již v žalobě a přdestřel tuto svou argumentaci. Jelikož tak neučinil, jedná se v této části o nepřípustnou kasační námitku, kterou se Nejvyšší správní soud nemohl věcně zabývat.

pokračování

[14] Obdobně je třeba jako nepřipustnou hodnotit i část kasační argumentace, ve které stěžovatel rozporuje závěr, že délka jeho odloučení od rodiny bude záviset na jeho vlastní aktivitě, a s odkazem na zkušenosti svého zástupce z jeho právní praxe argumentuje průtahy ze strany Ministerstva vnitra. Dále dodává, že i kdyby řízení trvalo jen zákonnou lhůtu 270 dnů, jedná se o nepřiměřeně dlouhou dobu. Ačkoliv stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že rozporuje závěr městského soudu obsažený v bodě 19 napadeného rozsudku, přehlíží, že městský soud v této části pouze rekapituloval, k jakému závěru dospěly správní orgány. Již žalovaná ve svém rozhodnutí (na str. 8) uvedla, že rozsah zásahu bude záviset právě na aktivitě stěžovatele. Pokud stěžovatel s tímto hodnocením nesouhlasil, mohl jej rozporovat v rámci žalobní argumentace; nic mu v tom totiž nebránilo. Stěžovatel tak však neučinil. Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že stěžovatel v návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě stručně zmínil „dlouhodobou vytíženost zastupitelského úřadu“. Tuto obecnou poznámku však učinil výhradně v kontextu rizik spojených s vycestováním celé rodiny. V kasační stížnosti však tuto argumentaci zásadně posouvá a až zde poprvé konkrétně rozvádí dopady svého odloučení. Tvrdí, že i zákonná lhůta 270 dnů je nepřiměřená s ohledem na věk a potřeby jeho syna, i s ohledem na to, že by za ním rodina nemohla kvůli tíživé finanční situaci přijet na návštěvu. Dále, s odkazem na praxi svého zástupce, argumentuje nedodržováním lhůt pro rozhodování ze strany Ministerstva vnitra. Stěžovatel tak uvádí novou argumentaci, kterou neuplatnil v řízení před městským soudem, ač tak učinit mohl. Tato část kasační argumentace je proto nepřipustná. Nad rámec výše uvedeného a pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že ani obecná tvrzení o průtazích správního orgánu, nemohou sama o sobě vést k závěru o nepřiměřenosti zásahu (k tomu srov. judikatura NSS týkající se žádosti o upuštění od osobního podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny, např. rozsudek NSS ze dne 27. 2. 2020, č. j. 8 Azs 351/2018-50, bod 24).

[15] Jelikož v dané věci rozhodovala samosoudkyně, zabýval se dále Nejvyšší správní soud přijatelností kasační stížnosti. Pokud před krajským soudem o věci rozhodoval specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, je namístě ji odmítnout pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí věcně přezkoumává pouze, pokud má řešená právní otázka přesah nad rámec konkrétního případu z důvodu 1) neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury nebo 2) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[16] Stěžovatel předně namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Konkrétně uvádí, že se městský soud nedostatečně vypořádal s jeho námitkou, že závěry správních orgánů nemají oporu ve spise a v té to souvislosti dále vytýká městskému soudu, že nahradil úvahy správního orgánu, když interpretoval označení stěžovatele ze strany žalované jako „mladého dospělého muže“. Podle ustálené judikatury platí, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal krajský (městský) soud za rozhodný, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje pro věc zásadní argumentaci účastníků řízení za lichou (rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, či ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, nebo usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007-247, č. 1773/2009 Sb. NSS).

[17] V projednávané věci Nejvyšší správní soud shledal, že městský soud požadavkům vyplývajících z výše citované judikatury dostál. Městský soud v bodě 16 napadeného rozsudku shrnul, jaký skutkový stav vzaly správní orgány v potaz, a zdůraznil, že provedly pohovor se stěžovatelem, výslech jeho manželky a další dokazování a přihlédly ke všem relevantním okolnostem. V návaznosti na to se v bodě 17 vypořádal i s námitkou vnitřní rozpornosti. Městský soud uzavřel, že označení stěžovatele jako „mladého dospělého muže“ bylo sice neobratnou formulací, avšak z kontextu celého správního rozhodnutí bylo zřejmé, že se správní orgány zabývaly osobou stěžovatele. Odkázal přitom na str. 7 rozhodnutí žalované, z níž je patrné, že si žalovaná byla vědoma věku stěžovatele a jeho zařazení mezi osoby v produktivním věku. Podle Nejvyššího správního soudu městský soud tímto postupem nevybočil z mezí své přezkumné činnosti. Současně městský soud v témže bodě konstatoval, že správní orgány rovněž zohlednily, že vycestování bude pro rodinu problematické, přesto však dospěly k odůvodněnému závěru, že je možné. Z odůvodnění napadeného rozsudku je tedy zřejmé, jak se městský soud vypořádal s námitkami stěžovatele, a rozsudek proto není nepřezkoumatelný.

[18] Stěžovatel rovněž namítá, že správní orgány a městský soud pochybily, pokud jeho návrh na opatření stanoviska OSPOD posoudily jako nadbytečný. Tvrdí, že cílem tohoto důkazu nebylo prokázat zjevnou skutečnost, že je v zájmu dítěte žít v úplné rodině, nýbrž odborně posoudit konkrétní dopady vycestování na vývoj a psychiku dítěte, k čemuž správní orgány nejsou samy kompetentní.

[19] Touto problematikou se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již opakovaně zabýval. Správní orgány a soudy musejí věnovat dostatečnou pozornost hledání spravedlivé rovnováhy mezi nejlepším zájmem dítěte a případným konkurujícím veřejným zájmem; a tuto úvahu ve svých rozhodnutích dostatečně a přezkoumatelně vyjádřit (rozsudek NSS ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019-40, a judikatura ESLP tam citovaná). K tomu, aby bylo možno zájem nezletilého dítěte učinit jedním z kritérií při rozhodování o jeho rodiči, je potřeba tento zájem nejprve vymezit, a tedy ve vztahu k němu dostatečně zjistit skutkový stav. Dozví-li se tedy správní orgán (v této věci navíc v řízení vedeném z moci úřední), že cizinec má na území ČR nezletilé děti, musí být při zjišťování skutkového stavu aktivní (rozsudek NSS ze dne 25. 9. 2020, č. j. 4 Azs 171/2019-25, bod 20), a to i tehdy, zůstávají-li tvrzení rodiče-cizince jen v obecné rovině (rozsudek NSS ze dne 18. 10. 2022, č. j. 5 Azs 33/2022-39, bod 35). Základním nástrojem k dostatečnému zjištění skutkového stavu je výslech cizince a druhého rodiče nezletilých dětí. Vyžádat si lze i stanovisko OSPOD, které však není nezbytným předpokladem pro posouzení přiměřenosti rozhodnutí ve věci (např. usnesení NSS ze dne 23. 4. 2024, č. j. 10 Azs 37/2024-61, body 16 a 17). Jakkoliv je OSPOD ze zákona odborným orgánem k ochraně práv dítěte, neznamená to, že by správní orgány zcela postrádaly kompetenci posoudit přiměřenost dopadů o rozhodnutí (viz rozsudek NSS ze dne 23. 10. 2017, č. j. 7 Azs 287/2017-32, bod 25).

[20] Pokud městský soud v bodě 18 napadeného rozsudku shrnul, že v dané věci byli vyslechnuti oba rodiče a z jejich výslechů nevyplynuly žádné rozpory, a za této situace považoval opatření stanoviska OSPOD za nadbytečné, nelze mu k tomuto postupu ničeho vytknout. Jeho úvaha je plně v souladu s výše citovanou judikaturou. S městským soudem lze souhlasit i v tom, že pokud měl stěžovatel za potřebné poukázat na některé specifické dopady jeho vycestování na syna, bylo na něm, aby tak sám učinil. Ze shromážděných

pokračování

podkladů přitom žádné takové specifické okolnosti nevyplynuly a ani sám stěžovatel je v řízení netvrdil. Ani tato námitka proto nemůže založit přijatelnost kasační stížnosti.

[21] Stěžovatel dále namítá, že závěry správních orgánů nemají oporu ve spise, a že tato chybná skutková zjištění městský soud sám nekriticky převzal. Ani tato argumentace však nezakládá přijatelnost kasační stížnosti. Pokud stěžovatel konkrétně poukazuje na bod 9 napadeného rozsudku, kde soud uvedl, že na území zůstal, aby živil rodinu, pak přehlíží, že soud v této části pouze rekapituloval, co uvedl sám stěžovatel při svém výslechu dne 6. 3. 2024. Stejně tak závěr, že péči o syna v minulosti zajistila sama matka, vychází z téhož výslechu, v němž stěžovatel potvrdil, že do České republiky zpočátku pouze dojížděl, a to i v době, kdy se již narodil jeho syn. Co se týče namítané nepřesnosti ohledně věku syna, je pravdou, že ten v průběhu správního řízení nastoupil do první třídy a ke dni rozhodování žalované i městského soudu tak již nebyl v předškolním věku. Nejvyšší správní soud dává za pravdu stěžovateli, že se v tomto ohledu dopustil městský soud nepřesnosti. Podle Nejvyššího správního soudu však toto pochybení nepředstavuje zásadní vadu, která by mohlo založit přijatelnost kasační stížnosti. Z celkového kontextu rozhodnutí je totiž zřejmé, že městský soud posuzoval situaci dítěte na prahu školní docházky; ostatně sám v bodě 18 napadeného rozsudku správně uvádí, že syn stěžovatele byl v době rozhodování „ve věku cca 7 let“. Tato dílčí nepřesnost tedy nemůže nic změnit na celkovém závěru, že neexistují žádné tak výjimečné okolnosti, které by stěžovateli bránily dočasně vycestovat.

[22] Konečně se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou stěžovatele, že správní orgány a městský soud nesprávně posoudily přiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele, jeho manželky a nezletilého syna. Stěžovatel v této souvislosti namítá, že správní orgány rovněž ignorovaly jím předložené konkrétní důkazy. Navíc zdůrazňuje, že se jednalo o řízení vedené z moci úřední, a proto měly správní orgány samy zjistit skutkový stav bez důvodných pochybností, což však neučinily.

[23] I těmito otázkami se již judikatura Nejvyššího správního soudu zabývala. Povinnost zvážit přiměřenost dopadu rozhodnutí na soukromý a rodinný život cizince vyplývá přímo z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (např. rozsudky NSS ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 422/2017-29, či ze dne 28. 3. 2017, č. j. 7 Azs 24/2017-29, č. 3574/2017 Sb. NSS), a to i v případě, kdy posouzení přiměřenosti rozhodnutí podle § 174a zákona o pobytu cizinců nestanoví přímo zákon. O nepřiměřenost rozhodnutí se však v takových případech jedná výjimečně, a to především tehdy, když by rozhodnutí představovalo významný zásah do rodinného života cizince (srov. např. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019-39, č. 3990/2020 Sb. NSS, bod 17). Zájem nezletilých dětí je sice důležitý pro úvahu o přiměřenosti rozhodnutí vzhledem k rodinnému životu rodiče-cizince; kritérium nejlepšího zájmu dítěte je však jen jedním ze zájmů, které je potřeba zvažovat (rozsudek NSS ze dne 29. 5. 2020, č. j. 5 Azs 220/2019-33, č. 4034/2020 Sb. NSS, bod 29).

[24] Žalovaná se otázkou proporcionality zásahu do soukromého a rodinného života podrobně zabývala zejména na stranách 8 až 10 svého rozhodnutí. Dospěla k závěru, že syn stěžovatele, vzhledem k svému věku, již nepotřeboval nutně celodenní péči. Přihlédla k tomu, že v minulosti, kdy stěžovatel do České republiky pouze dojížděl, zvládala péči o syna i chod domácnosti matka sama, a že rodinu finančně zajišťuje rovněž ona. Uzavřela

proto, že dočasné vycestování nezpůsobí dítěti zásadní újmu právě s ohledem na skutečnost, že rodina již v minulosti fungovala i za stěžovatelovy nepřítomnosti. Dále uvedla, že povinnost opustit území je nejmírnějším opatřením, které stěžovateli nebrání v podání nové žádosti a v následném návratu za rodinou. Žalovaná v této souvislosti rovněž zdůraznila, že pokud by samotná přítomnost nezletilého dítěte měla vždy vést k závěru o nepřiměřenosti, stalo by se ustanovení o povinnosti opustit území pro rodiče-cizince fakticky neaplikovatelným. Tento závěr odpovídá judikatuře Nejvyššího správního soudu, podle níž samotná péče o děti ani dočasné odloučení rodiče nepředstavují výjimečné či neřešitelné situace (např. usnesení NSS ze dne 16. 5. 2025, č. j. 7 Azs 47/2025-30, bod 19 a tam citovaná judikatura). V rozsudku ze dne 24. 2. 2025, č. j. 8 Azs 177/2024-40, zdejší soud dále připomněl, že ačkoli je nejlepší zájem dítěte důležitým hlediskem, v řízeních, která mají pouze nepřímý dopad na dítě – jako je tomu v tomto případě – musí být tento zájem poměřován s dalšími relevantními okolnostmi, včetně veřejného zájmu na dodržování právních předpisů ČR. Samotná skutečnost, že by mohlo dojít k dočasnému odloučení dítěte od rodiče, proto bez dalšího nepostačuje k závěru, že stěžovateli nelze nařídít povinnost opustit území Evropské unie, neboť jde o nepřiměřený zásah.

[25] Stěžovatel sice v kasační stížnosti opakovaně zdůrazňuje, že v rodině zastává klíčovou roli v péči o nezletilého syna v době, kdy je jeho manželka v zaměstnání, a tuto skutečnost dokládá potvrzením o její pracovní době. Tato okolnost však, jak plyne z výše citované judikatury, sama o sobě nepředstavuje takovou výjimečnou situaci, která by znemožňovala dočasné odloučení a činila by rozhodnutí o povinnosti opustit území nepřiměřeným. Pokud stěžovatel v této souvislosti namítá, že se jednalo o řízení vedené z moci úřední, a proto měly správní orgány samy zjistit skutkový stav bez důvodných pochybností, lze odkázat na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (srov. např. usnesení NSS ze dne 5. 12. 2023, č. j. 7 Azs 226/2023-25, bod 17), podle níž ani v takovýchto řízeních po správních orgánech nelze požadovat, aby výhradně z vlastní iniciativy vyhledávaly a opatrovaly veškeré důkazy, které by mohly svědčit ve prospěch cizince.

[26] Lze uzavřít, že městský soud vystavěl svůj rozsudek v souladu se zákonem, na závěrech výše citované ustálené judikatury, kterou následoval a nijak z jejich mezí nevybočil. Nejvyšší správní soud ani neshledal potřebu se od těchto závěrů nyní odchýlit, a stejně tak v návaznosti na uplatněnou kasační argumentaci neshledal pochybení městského soudu svědčící přijatelnosti kasační stížnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[27] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[28] Co se týká nákladů řízení, pak odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost je na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti druhem zjednodušeného věcného přezkumu rozhodnutí krajského (městského) soudu (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, bod 18). Stěžovatel v řízení úspěch neměl a nemá právo na náhradu

pokračování

nákladů řízení. Žalované v řízení žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

[29] Nejvyšší správní soud rovněž rozhodl o vrácení přeplatku na soudním poplatku za kasační stížnost podle § 10 odst. 1 věty druhé zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, dle něhož soud vrátí přeplatek na soudním poplatku, bylo-li zapláceno více, než kolik činila poplatková povinnost. Stěžovatel zaplatil soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč dvakrát (poprvé dne 19. 6. 2025, podruhé dne 24. 6. 2025). Dále přišla od stěžovatele dne 19. 6. 2025 ještě další platba ve výši 3000 Kč. Nejvyšší správní soud proto rozhodl o vrácení přeplatku na soudním poplatku, a to ve lhůtě podle § 10a zákona o soudních poplatcích.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. srpna 2025

Milan Podhrázký
předseda senátu